

Nadere inlichtingen omtrent het werk van J. W. B. Money, getiteld: Java, or how to manage a colony.

(Bijlagen; Aanteekeningen:)

ad f 20 000 000 (wet 23 Maart 1826, *Staatsblad* n°. 12),
ad f 2 700 000 (wet 22 December 1827, *Staatsblad* n°. 63),
ad f 15 000 000 (wet 27 December 1828, *Staatsblad*
n°. 90).

[136. 7.]

BIJLAGE F.

OORSPRONG der gekapitaliseerde schuld ad f 39 000 000
aan de Nederlandsche Handelmaatschappij.

[136. 8.]

BIJLAGE G.

VERGELIJKING tusschen de inkomsten en uitgaven voor
Nederlandsch Indie in Nederland over de jaren 1834
tot en met 1857 vermeld in den staat, gevoegd achter
het 1ste deel van het werk van J. W. B. Money, „Java,
or how to manage a colony,” en de cijfers voorkomende
in de staten A en B.

[136. 9.]

AANTEEKENINGEN.

De opgegeven cijfers over de jaren 1817 tot en met 1841 be-
vatten de ontvangsten en uitgaven in, — die over 1842 tot en
met 1857 de ontvangsten en uitgaven over die jaren gedaan; —
m. a. w. de cijfers over laatstgenoemd tijdvak alleen zijn dienst-
jaarlijk opgegeven.

Twee redenen hebben geleid tot deze verschillende wijze van
behandeling: ten eerste is het onmogelijk de ontvangsten en uit-
gaven van 1817 tot en met 1841 zuiver dienstjaarlijk te splitsen,
terwijl aan den anderen kant de voorkeur is gegeven de cijfers
over 1842 tot en met 1857 te behouden, zoo als die vroeger, nl.
dienstjaarlijk, bij verschillende gelegenheden aan de Staten-Ge-
neraal zijn medegedeeld.

De sommen voor uitkeering aan 's Rijks schatkist uitgetrokken
in de jaren 1832 tot en met 1841 sluiten in totaal met de cijfers,
vermeld in het overzicht der Rijksmiddelen en inkomsten van 1831
tot en met 1851 (1).

De volgende vergelijking toont dit aan:

	Volgens	
	staat B.	het overzicht.
in 1832 . . . . f	484 500,00	f 766 500,00
„ 1833	282 000,00	1 200 000,00
„ 1834	7 297 000,00	2 000 000,00
„ 1835	9 501 856,08 ⁵	15 648 856,08 ⁵
„ 1836	13 910 470,00	15 168 470,00
„ 1837	13 000 000,00	19 965 900,00
„ 1838	10 743 580,51	14 132 833,58
„ 1839	13 449 584,97	10 975 000,00
„ 1840	11 500 000,00	311 431,90
„ 1841	12 000 000,00	12 000 000,00
	<hr/>	<hr/>
	f 92 168 991,56 ⁵	f 92 168 991,56 ⁵

Uit de cijfers van den door den Minister van Kolonien Loudon
aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal medegedeelden staat
lit. E. (2) maakt de Commissie de gevolgtrekking, dat in de jaren

(1) Gedrukte stukken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Zitting
1852—1853, II, n°. 4096.

(2) Gedrukte stukken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Zitting
1861—1862, LI, n°. 7.

1834 tot en met 1842 de zuivere Indische baten f 114 464 174
meer hebben bedragen dan de som, welke in die jaren als bij-
dragen uit de Indische geldmiddelen in 's Rijks schatkist is gestort.

Aangezien de ontvangsten en uitgaven in Nederland gedaan
(zoo zij in bedoelden staat zijn opgenomen) daarin niet afzon-
derlijk zijn vermeld, zoo kunnen de cijfers van dien staat niet
met de tegenwoordige opgaven worden vergeleken.

Uit aanmerking daarvan is eene vergelijking gemaakt tusschen
de uitkomsten der staten A en B en de opgaven, vervat in den
staat welke gevoegd is achter het 1ste deel van het werk van
MONEY.

Het gezamenlijk bedrag der ontvangsten, volgens staat A,
ad . . . . . f 922 197 353,37

overtreft dat der uitgaven, ad. 921 444 943,70⁵
volgens staat B

met f 752 409,66⁵

uitmakende het gezamenlijk beloop der saldo's van de koloniale
remise-rekeningen over 1854 tot en met 1857, welke eerst in de
rekeningen over 1858 en 1859 in ontvang zijn verantwoord.

De bij het Departement van Kolonien aanwezige rekeningen
over de jaren 1817 tot en met 1841, waarvan afschriften of ex-
tracten (zie bijlaag lit. C.) aan het Indisch Bestuur zijn medege-
deeld, betreffen slechts ééne der rekeningen-courant tusschen
dat Departement en de Nederlandsche Bank.

Op de overige rekeningen met de Bank zijn de ontvangsten
en uitgaven niet omschreven; dat is, daarin wordt alleen gemeld
van wie is ontvangen en aan wie is uitgegeven.

Het hoofd der rekeningen is dus de eenige aanwijzing geweest
tot welke soort de ontvangsten en uitgaven behooren.

De rekening „Oost-Indie” volgens de Nederlandsche Bank
stemt niet geheel overeen met die van het Departement van
Kolonien.

De Bank wijst aan als op die rekening meer te zijn overge-
schreven van de volgende rekeningen, als:

Verkochte producten van Batavia, 1820	f 50 000,00
Aangebragte goederen per <i>Hoop en Fortuin</i> over 1819—1827	142 346,50
Saldo's van nalatenschappen West-Indie en de Kust van Guinea, 1821	486,00
Goederen voor Java, 1823—1830	117 515,95
	<hr/>
	f 310 348,45

Daarentegen is volgens de Bank van de rekening „Oost-Indie”
meer overgeschreven op de volgende rekeningen, als:

Remises uit Suriname over 1830—1841	f 10 434,76 ⁵
Pensioenen aan weduwen van in Oost-Indie overleden ambtenaren over 1823—1829	72 943,65 ⁵
Pensioenen aan weduwen van in Oost-Indie overleden officieren der landmagt, 1824—1829	38 053,60
Verhoogde pensioenen van officieren, gediend hebbende bij de landmagt in Oost-Indie, 1826— 1829	21 320,63
	<hr/>
	f 142 752,65

alzoo uitmakende een verschil van f 167 595,80.

Uit de rekeningen van 1841 blijkt dat dit verschil is vereffend,
sluitende beide (die van de Nederlandsche Bank en van het
Departement van Kolonien) onder ulte. van dat jaar met een
saldo van f 195 585,27⁵.